

Centrum pro československá exilová studia

INVENTÁRNÍ SEZNAM

K FONDU:

JOSEF JOSTEN

Jitka Pelikánová

Lucie Reitingerová

Olomouc 2009

ÚVOD

1. Josef Josten

(25. 3. 1913 – 29. 11. 1985)

Josef Josten byl český demokratický novinář, antikomunistický aktivista a obhájce svobody a lidských práv. Narodil se v r. 1913 v Praze, pocházel z židovské rodiny, původní jméno Josef Stein si za 2. světové války změnil na Josten. Vystudoval nižší reálku a dvouletou obchodní školu. Zajímal se o žurnalistiku a od poloviny 30. let psal pro Lidové noviny. V roce 1939 odešel poprvé do exilu. Jeho cesta vedla přes Slovensko, bývalou Jugoslávii a Sýrii do Francie a Anglie. Sloužil v československém zahraničním vojsku (účastnil se válečných operací při osvobozování Francie a Belgie), byl redaktorem vojenského vysílání BBC a dopisovatel časopisu Čechoslovák v Anglii. Za války se oženil s Patricií Giles. Po válce se sice vrátil do vlasti, ale v roce 1948 odešel znovu a tentokrát již natrvalo.

Ve Velké Británii, kde se usadil, shromažďoval informace o tom, co se dělo v komunistickém Československu. V roce 1948 založil Free Czechoslovakia Information. Jeho informační letáky, bulletin (Information Service of Free Czechoslovakia, později přejmenován na Features and News from Behind the Iron Curtain) i časopis Čechoslovák, které vydával, byly určeny nejen samotným exulantům, ale i britským, americkým a dalším úřadům a zpravodajským službám, kterým tak dodával "munici" pro boj s totalitním režimem. Josten rovněž založil Sdružení zaměstnanců čs. zahraniční služby v exilu. Byl také členem Syndikátu českých novinářů. Účastnil se kongresů, protestních akcí a kampaní proti komunistickému režimu. V roce 1979 bylo založeno britské Committee for Defence of the Unjustly Prosecuted (CDUP) – Výbor pro obranu nespravedlivě stíhaných, na jehož činnosti se Josten podílel. Vystupoval proti nespravedlivému persekvování osob a agitoval za jejich osvobození z vězení. Zemřel v roce 1985.

K jeho publikační činnosti patří To Anne in America (1943), Oh, My Country (1949), jehož český překlad – Československo žaluje – vyšel o rok později, Anno Humanitatis –

kniha dokumentů a fotografií z invaze do Československa (1968). Za svého života byl vyznamenán polskou vládou v exilu řádem Polonia Restituta a řádem Member of British empire. V roce 1995 byl prezidentem Václavem Havlem vyznamenán In Memoriam Medailí Za zásluhy I. stupně.

2. Původ a obsah fondu

Pozůstalost Josefa Jostena byla po jeho smrti spravována manželkou Patricií, poté synem Martinem Jostenem. Patricie Jostenová věnovala část manželovy pozůstalosti Centru pro československá exilová studia Univerzity Palackého v Olomouci v letech 1993-1994. Na základě tohoto daru byl vytvořen fond FCI (Free Czechoslovakia Information). Zbytek pozůstalosti daroval Martin Josten Centru pro československá exilová studia v roce 2007. Bylo dohodnuto, že pozůstalost, čítající přes 40 kartonů, bude převezena do Prahy, kde bude k dispozici Doc. PhDr. Miladě Polišenské, CSc. Milada Polišenská vydala v roce 2009 o Josefu Jostenovi knihu *Zapomenutý „nepřítel“ Josef Josten*. Na podzim roku 2009 při příležitosti vydání knihy proběhla v Praze výstava dokumentů z pozůstalosti Josefa Jostena. Po skončení výstavy celou pozůstalost převzalo Centrum pro československá exilová studia Univerzity Palackého v Olomouci.

Většina pozůstalosti byla uspořádána ještě v době původcova života samotným Jostenem. Dokumenty různého charakteru byly roztříděny tématicky do složek. Několik složek či alb bylo později vytvořeno Jostenovou manželkou či synem Martinem. Ve fondu bylo pouze minimum dokumentů mimo tématické složky. Při uspořádávání fondu bylo toto tématické členění zachováno. Fond je tedy roztříděn z velké části tématicky, přičemž složky obsahují různé druhy dokumentů (korespondence, memoranda, články, novinové výstřižky). Většina materiálů souvisí s Jostenovou veřejnou činností, zejména s FCI (Free Czechoslovakia Information) a CDUP (Committee for Defence of the Unjustly Prosecuted), dále se jedná o Jostenovy články či přednášky. Rozsáhlá je i korespondence, pouze malou část fondu tvoří dokumenty osobního charakteru. Fond obsahuje několik tématických alb obsahujících různé typy dokumentů. Četné jsou i novinové výstřižky, fond obsahuje i materiály související s činností jiných exilových organizací.

Fond byl rozdělen do deseti tématických okruhů:

- I. Periodika vydávaná FCI – obsahuje periodika, která FCI vydávala, jedná se většinou o kompletní vydání periodik, většina z nich je i v knižní vazbě, dále jsou zde zařazeny i zvláštní články, přílohy, duplikáty některých čísel, indexy. Jednotlivá periodika jsou řazena chronologicky.
- II. Committee for the Defence of the Unjustly Prosecuted (CDUP, Výbor pro obranu nespravedlivě stíhaných) – dokumenty různého charakteru související s činností CDUP, periodika vydávaná CDUP, dokumenty finančního charakteru. Dále obsahuje složku věnovanou Bernardovi Breinovi a jeho spolupráci s CDUP a veškeré dokumenty související s kampaní za osvobození Jaroslava Javorského.
- III. FCI – zde jsou uloženy různé materiály související s činností FCI, jeden karton je věnován organizaci Free Czechoslovakia Press Limited.
- IV. Osobní dokumenty – obsahuje různé průkazy, pas, životopisy, veškeré materiály související s žádostí o britský azyl a naturalizaci, dokumenty související s oceněním Polonia Restituta, pozvánky na společenské akce. Byly sem přiřazeny i dokumenty související s jeho prací v Radiu Luxemburg.
- V. Korespondence – tato část fondu byla dále rozdělena do několika okruhů: s jednotlivci (korespondence řazena abecedně), s organizacemi, s britskými vládními orgány. Dále se zde nachází korespondence s organizacemi, která byla Jostenem vložena do samostatných složek.
- VI. Veřejná činnost – obsahuje Jostenovy články, přednášky, projevy, intervia, ale i články o Jostenovi. Dále obsahuje materiály k výstavám či kampaním, na kterých se Josten podílel.
- VII. Dokumenty dalších organizací – dokumenty různého charakteru, většinou exilové organizace.
- VIII. Jiné osoby – různé materiály, řazeno abecedně.
- IX. Různé – obsahuje jednak Jostenem uspořádané tématické složky, jeho poznámky a další rozličné dokumenty, jednak fotografie a audio nahrávky a konečně veškeré materiály související s Jostenem vydané po jeho smrti, včetně Státního vyznamenání ČR.
- X. Novinové výstřižky – nachází se zde novinové výstřižky, které se týkají konkrétních témat a byly uspořádány původcem fondu, dále pak tématická alba a nakonec již nekonkrétní různé novinové výstřižky. Z důvodu velkých rozměrů sem bylo přiřazené i album související s činností CDUP, které by mělo být zařazeno do okruhu II.

INVENTÁRNÍ SEZNAM

Inv.č.	Obsah, popis	Datace	Karton
I.	PERIODIKA VYDÁVANÁ FCI (Free Czechoslovakia Information)		
1.	Information Service of Free Czechoslovakia/ Features and News from behind the Iron Curtain (název změněn v roce 1951)	1949-1976	1,2,3,4
	„Important Issues“ – vybraná čísla výše uvedených časopisů, obsahující důležitá témata o Československu	1949-1977	
	Zvláštní články	1949-1974	5
	Freedom Communications International News Agency (název se objevuje od roku 1979)	1983-1985	
	Zvláštní články	1983-1985	
	News Agency (Tibetian, Afghan, Czechoslovak, Latvian, Polish, atd.)	1968-1985	6
2.	Knižně vázané kompletní vydání časopisů:		
	Features and News from behind the Iron Curtain	1953, 1961, 1962	
7		1963,1964, 1965, 1966	8
		1967, 1968	9
		1969,1970, 1971, 1972	
10		1973, 1974, 1975,1976	
		1977	11
	FCI (od roku 1979 není knižní vazba)	1978, 1979, 1980, 1981	
		1982	12
3.	Duplikáty výše zmíněných časopisů - kompletní vydání	1949, 1950, 1951, 1952	

	1968	13
Duplikáty výše zmíněných časopisů – různé	1949-1980	14
4. FCI index – obsahy jednotlivých čísel časopisů	1950-1968	15
Další čísla, zvláštní zprávy, ručně psaný index	1969-1977	16
5. Čechoslovák		
Knížně vázané kompletní vydání	1951-1955	17
	1956-1960	18
	1961-1966	19
Různá čísla časopisu (ročník 60 a 51 kompletně)		
Index		20
II. COMMITTEE FOR THE DEFENCE OF THE UNJUSTLY PROSECUTED (CDUP) VÝBOR PRO OBRANU NESPRAVEDLIVĚ STÍHANÝCH		
6. Dokumenty týkající se založení CDUP v roce 1979, korespondence, osobní složky V. Škutiny a V. Bukovského, články, projevy související s činností CDUP, letáky, brožury, oficiální vyjádření, zápisy a poznámky ke konferencím, memoranda, společenské akce, fotografie	1979-1982	21
	1983-1990	22
7. CDUP Briefs – periodikum vydávané CDUP	1983-1986	
Evening to Remember - periodikum vydávané CDUP	1983-1985	
Album novinových výstřížků, korespondence a dalších dokumentů		23
Album dopisů významných osobností, zaslaných CDUP – v kartonu č.41		
8. Finanční záležitosti CDUP (účetnictví, rozpočet, fondy)		24
9. Spolupráce Bernarda Breina s CDUP (korespondence,		

	novinové výstřižky, články, atd.)	25
10.	Kampaň CDUP za osvobození Jaroslava Javorského (korespondence, fotografie, novinové výstřižky, články, album věnované rodinou Javorských z vděčnosti za přínos J. Jostena k propuštění jejich syna Jaroslava z vězení v Československu – 1986, atd.)	26
III.	FREE CZECHOSLOVAKIA INFORMATION (FCI)	
11.	Dokumenty související s činností FCI, korespondence, novinové výstřižky informační zprávy, účetnictví FCI Společenské akce FCI (pozvánky, fotografie) Materiály k oslavě výročí – 1963 Materiály k oslavě výročí – 1975 Information Service of Free Czechoslovakia (zprávy o dění v Československu) Dokumenty související s obdržením ocenění od Sdružení porobených národů (Champion of Freedom) Brožura FCI Články a novinové výstřižky týkající se FCI Korespondence	27
12.	Free Czechoslovakia Press Limited (memorandum, prohlášení, vyjádření, novinové výstřižky, brožury) Návštěvní kniha Free Czechoslovakia Press Dokumenty týkající se vydávání knih Objednávkový list na knihy, knižní služba	1955 - 1981 28
IV.	OSOBNÍ DOKUMENTY	

13. Osobní dokumenty (pas, vojenský průkaz, členský průkaz Sokola,
upomínkový list k příležitosti návštěvy prezidenta Beneše - 1940)
Životopisy
Index Věstníku kriminální služby (Josten byl na seznamu)
Dokumenty související s jeho prací v rádiu Luxemburg
(zejména korespondence)
Materiály týkající se žádosti o azyl a naturalizace
Dokumenty ohledně ocenění Polonia Restituta
Pozvánky na společenské akce 29

V. KORESPONDENCE

14. Korespondence s jednotlivci:
Braine, Bernard	1951-1959	
Colley, Mike	1978	
Hostička, Bedřich	1970	
Murrow	1948	
Oswald, St.	1957	
Pecháček, J.	1970	
Růžek, Miloslav	1970	
Tolstoj, Nikolaj	1978-1983	
Zinkovi (osobní korespondence)	1948	30
15. Korespondence s různými organizacemi: (Council of Free Czechoslovakia,
International Commission of Jurists, Czech Refugee Trust Fund,
The Economic League, The Daily Telegraph, Radio Free Europe,
Ross Features)
- Korespondence s britskými vládními orgány
Korespondence s BBC
Korespondence s Philippine Army School Center
Korespondence s Gordonstone School 1978

Korespondence s redakcí časopisu Květy 1970 30

VI. VEŘEJNÁ ČINNOST

16. Jostenovy:

Přednášky pro United Nations Associations

Projevy

Články, komentáře 31

Vyjádření k procesu s V. Havlem 1979

Interview s Kerenským (podklady, materiály) 1967 32

17. Články k Jostenově knize Oh, My Country

Články o Jostenovi 32

18. Výstavy, kampaně a výročí

The Great Challenge – výstava politických karikatur 1958

Czech Freedom Exhibition 1968

Připomenutí výročí okupace 1978

Kampaň proti olympiádě v Moskvě 1980

Aféra s oslavou výročí Říjnové revoluce 1957 33

VII. DOKUMENTY DALŠÍCH ORGANIZACÍ

19. P E N v exilu

National Union of Journalists

Syndicate of Czech Journalists 1952

British Czech and Slovak Association 1993

Freedom Association (Ross McWhirter)

Entr'aide et Action 34

VIII. JINÉ OSOBY

20. Birdwood, lord
Frolík, Josef
Lang, Jan
Morrison, lord
Řehák, Richard 35

IX. RŮZNÉ

21. Tibetská otázka (články, novinové výstřižky, korespondence, obrázky)
Polská otázka (Katyň, polská otázka na konferenci v Jaltě, Solidarita) 36
22. Jostenovy poznámky, komentáře a prohlášení
Dopisní papíry různých organizací (F.C.I. Čechoslovák,
CDUP, Československá obec legionářská v zahraničí,
Tibetian News Agency, atd.)
Brožura s modlitbou vydaná při příležitosti návštěvy britské královny 1975
Dokumenty týkající se vydání knihy
„Freedom Quotations“ (Michael Ivens) 1976-1978 36
23. Fotografie, audio nahrávky 37
24. Dokumenty k životu Jostena vydané po jeho smrti, materiály
ke státnímu vyznamenání, pozvánky, blahopřání, související články,
Korespondence P. Jostenové
Státní vyznamenání ČR – Medaile za zásluhy I. stupně (1995) 38

X. NOVINOVÉ VÝSTŘIŽKY

25. Zařazené do složky (Jostenem) tématicky:

Útěky z Československa

Články týkající se smrti Jana Masaryka

Články týkající se případu Outis (špion)

Články o Nikolaji Khokhlovovi

Články o Georgiovi Markhovovi

Články Bernarda Levina o Československu

Články týkající se Jana Palacha

Album novinových výstřížků, které si Josten označil jako důležité 39

26. Alba novinových výstřížků, korespondence a dalších dokumentů

Různé novinové výstřížky 40

Album dopisů významných osobností, zaslaných CDUP 41

Knihy: Bader: Civil War in the Making

Frolík, J.: The Frolík Defection

Josten, J.: Československo žaluje...

Josten, J.: Oh, My Country...

Josten, J.: Unarmed Vombat

Kozák, J.: Without a Shot being Fired (2x)

Kozák, J.: How Parliament Can Play a Revolutionary Part in
the Transition to Socialism and the Role of the Popular Masses

Lockhart, R. B.: Ústup z Prahy

Martin, F. P.: Know Your Enemy

To Anne in America

The Societ Threat to Europe

41